

Павло СЕНЬКІВ
(м. Тисмениця)

МОНАШЕ СЛУЖІННЯ І ЖЕРТОВНІСТЬ АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО

Стаття містить розгляд проблематики монашого служіння Андрея Шептицького. Автор доводить, що митрополит Андрей розпочинає обнови Церкви саме з чернецтва. Подано огляд жертовних діянь Андрея Шептицького.

Ключові слова: монаше служіння, чернецтво, церква, жертовність.

Читаючи твори Слуги Божого Андрея, зауважуємо, як багато уваги присвятив він монашеству [1, с. 55-85]. Однією з особливих заслуг митрополита в першій половині ХХ століття було відродження східного монашества УГКЦ та заснування східних віток західних Чинів та Згромаджень. Відновлюючи давнє чернецтво і закладаючи нове, митрополит мав намір оновити УГКЦ в загальному та зробити наголос на її особливій історичній місії – єднання між Сходом і Заходом.

На думку Андрея Шептицького, ця місія в лоні Вселенської Церкви полягала у відновленні східних традицій без порушення єдності з Апостольським Престолом [4, с. 139-140]. У цей спосіб УГКЦ має дати живе свідчення тому, що повнота єдності з Апостольським Престолом аж ніяк не суперечить ані літургійним обрядам, ані богослов'ю, ані ментальності східних українських християн. Для практичного втілення цієї місії УГКЦ необхідне ретельне вивчення Східних Отців та систематичне повернення до традицій Східної Церкви до часу роз'єднання; звідси зрозуміло, чому митрополит Андрей розпочинає обнови Церкви саме з чернецтва.

Важко не подивляти величі духа митрополита Андрея Шептицького, коли врахувати, що його послання щодо милосердного відношення до всіх людей були проголошені не у період щасливого національного відродження, а в складних міжвоєнних та воєнних часах, коли політична ситуація і міжнаціональні взаємовідносини на території його митрополії були дуже непрості. Однак серед усіх цих труднощів митрополит Андрей в першу чергу бачив людину, а не її політичну орієнтацію чи національну або конфесійну приналежність. Саме тому він перестерігає перед пацифікацією, виступає проти переслідування православних у Польщі, переховує євреїв, звертається із закликом «Не убий»... Сьогодні, які ніколи, його слова залишаються

актуальними: «Я ж сам про себе уважав би за зраду справи Христової, коли б задля яких принципів, що міняються з дня на день, або квестій, які релігію не обходять, став я – борони Боже – коли якою причиною незгоди або непорозуміння між ким-небудь із моїх вірних а мною. Як усе й усюди лишаю днесь усі квестії політичні на боці й тут не хочу ні про політику говорити, ні у значінню політичнім. Чим більше і висше піднесемося понад те все, що переминає, тим і легше буде нам, священникам, заховати між собою і з вірними ту єдність духа у злуці мира, до якої так рішучо закликає нас святий апостол Павло (Еф. 4, 3)» [3, с.21].

Папа Пій XII у своїй Енцикліці «*Orientales omnes*» так писав про митрополита Андрея: «Оглядаючи високі і світлі вершини історії Української Церкви, ми не можемо обійти мовчанкою славетного Митрополита Андрея Шептицького, який, працюючи невтомно протягом сорока п'яти років у різних напрямках не лише задля духовних потреб, дбав про довірену йому паству. За час свого перебування на престолі він заснував Богословське Товариство для дослідження історії і розвитку релігійної науки серед духовенства; у Львові заснував Богословську Академію, де найталановитіша українська молодь могла присвятити себе вивченню філософії, богослов'я та інших наук за методикою світових університетів; видання книг, преси, публікації газет і журналів досягли практично європейського рівня. До того ж релігійне мистецтво спиралося на прадавні традиції і геніїв нації; музеї та інші мистецькі заклади посідали відомі шедеври минулого. Врешті, були створені й діяли численні фонди матеріальної підтримки для біднішого населення» [2].

На початку ХХ ст. митрополит Андрей сміливо звершував те, що тільки згодом у світі стало сприйматися, як щось samozрозуміле. Так, наприклад, ініціювання митрополитом Андреем в 1907 році так званих Велеградських з'їздів надихнуло не лише українську, але також інші слов'янські церкви духом братерства та церковного порозуміння. Делегати розуміли Вселенську Церкву як дерево, яке має безліч гілок, які живляться від єдиного кореня і багато в чому випередили свій час. Таким чином, Велеградські конгреси стали предтечами екуменічного руху, що набув загального визнання у Католицькій Церкві після II Ватиканського собору. Крім того, вони посприяли тому, що УГКЦ почала серйозніше замислюватися над своєю місією у Вселенській Церкві і сучасному світі.

Література

1. Базилевич А. М. Введення у твори Митрополита Андрея Шептицького. – Торонто, 1965. – С. 55-85.
2. Папа Пій XII. Енцикліка «*Orientales omnes*» («Всьому Сходові»). – Ватикан, 1945.
3. Пастирське послання Митрополита Андрея із закликом до єдності і солідарності (1923 р., липня 12, Рим) // Пастирські послання 1918-1939 рр. – Львів, 2009. – Т.2. – С. 20-21.
4. Husar L. Ecumenical Mission of the Eastern Catholic Churches in the Visison of Metropolitan Sheptyts'kyj. – Rome, 1975. – P. 139-140.